

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-01-03

Diarienummer N165-0364/22

Handläggare

Margita Johansson

Telefon: 031-365 00 00 (växel)

E-post: margita.johansson@socialsydvast.goteborg.se

Yttrande till inspektionen för vård och omsorg beslut gällande lägenhetsboendet Alice

Förslag till beslut

1. Socialnämnd Sydväst översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt eget yttrande till Inspektionen för vård och omsorg.
2. Socialnämnd Sydväst förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) påbörjade en inspektion på Lägenhetsboendet Alice med start den 1 juni 2022 och fattade beslut i ärendet den 26 oktober. Samtidigt begärdes att nämnden skulle komplettera med uppgifter om en tidsplan för de redovisade åtgärderna. Nämnden sände i slutet av september en tidsplan för åtgärderna. Nu begär IVO ytterligare komplettering med en redovisning om;

- Bemanningen (antal personer) i boendet över dygnet vardagar och helger samt antal väktarronder/ev bemanning över dygnet/veckan. Väktarronder/ev bemanning ska redovisas separat.
- Nämnden ska också redovisa hur den säkerställer kvinnors trygghet och säkerhet på boendet och hur nämnden beaktar perspektivet kring kvinnors våldsutsatthet.

Utifrån de brister som IVO påvisade i sitt beslut den 26 oktober 2022 har en rad åtgärder beslutats och håller på att genomföras för att öka tryggheten och säkerheten för både kvinnor och män. Sedan i september har boendet varit bemannat även på helgen. Utvärdering av bemanning kommer göras den 30 april 2023 för att se om ytterligare justeringar av bemanningen behöver genomföras.

Boende Alice består av egna lägenheter och riktar sig till personer som inte har behov av insatser dygnet runt utan har förmåga till stor självständighet. Både vid inskrivning och löpande under boendetiden görs riskbedömning avseende våldsutsatthet bland de kvinnor som bor i boendet. Uppstår en situation där bedömningen är att det finns risk för våldsutsatthet initieras en process för att hitta ett nytt boende som är bättre anpassat till de behov kvinnan har. Bedömningen är att medarbetarna har erforderlig utbildning för att kunna se tidiga tecken på om en kvinna är utsatt för våld och kan också stödja kvinnorna till andra stödinsatser som erbjuds utsatta kvinnor i Göteborgs stad.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Det är viktigt att beakta kvinnors utsatthet samtidigt som kvinnor utifrån ett jämställdhetsperspektiv ska ha möjlighet att välja boendeform som de själva tror kan stödja dem ur sin hemlöshet till ett mer självständigt boende. I boenden som har både män och kvinnor är det viktigt att medarbetarna har kunskap om och kan tolka tidiga tecken på att en kvinna är utsatt. Utifrån IVOs tillsyn har verksamheten utvecklat arbetssätten på Boendet Alice för att säkerställa kvinnors trygghet och säkerhet på boendet samt beaktar även perspektivet kring kvinnors våldsutsatthet. Det görs riskbedömning i samband med inskrivningsprocessen med fokus på historik av våldsutsatthet. Då Boendet Alice är en boendeform som förutsätter en högre grad av självständighet hänvisas personer med historik av våldsutsatthet till ett bättre anpassat boende med mer stöd och skydd. Det görs även under boendetiden löpande bedömningar som dokumenteras kring risker för våld och åtgärder vidtas om det finns behov.

Samverkan

Information i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 18 januari 2023.

Bilagor

1. Begäran om komplettering från IVO daterad den 15 december 2022.
2. Socialnämnd Sydväst tidigare yttrande 2022-11-30

Ärendet

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) påbörjade en inspektion på Lägenhetsboendet Alice med start den 1 juni 2022 och fattade beslut i ärendet den 26 oktober. Samtidigt begärdes att nämnden skulle komplettera med uppgifter om en tidsplan för de redovisade åtgärderna. Nämnden sänder i slutet av september en tidsplan för åtgärderna. Nu begär IVO ytterligare komplettering.

Beskrivning av ärendet

IVO påbörjade en tillsyn av Lägenhetsboendet Alice och begärde efter tillsynen att nämnden skulle inkomma med yttrande (kommunicering). Yttrandet sändes till IVO den 29 september. Den 26 oktober 2022 inkom beslut från IVO. Där konstateras följande brister i verksamheten;

1. Boendet vid Alice Bonthronsgatan ger inte förutsättningar för en trygg och säker insats.
2. Huvudmannen har inte uppfyllt sin informationsskyldighet om bestämmelserna i lex Sarah.

IVO begärde i samband med beslutet att nämnden ska inkomma med en tidsplan för de åtgärder som beskrivits i yttrandet, komplettering sändes till IVO den 29 september. Den 2022-12-15 inkommer ytterligare begäran om komplettering enligt följande;

- Redovisning från nämnden om bemanningen (antal personer) i boendet över dygnet vardagar och helger samt antal väktarronder/ev bemanning över dygnet/veckan. Väktarronder/ev bemanning ska redovisas separat.
- Nämnden ska också redovisa hur den säkerställer kvinnors trygghet och säkerhet på boendet och hur nämnden beaktar perspektivet kring kvinnors våldsutsatthet.

Bemanning behandlingsassistenter

Redan innan IVO:s granskning fanns en planering för utökad bemanning på helger och ett nytt schema trädde i kraft i september 2022. Boendet har från september 2022 haft bemanning helger och röda dagar 8-16.30 av tre behandlingsassistenter som haft ett delat uppdrag på Lägenhetsboende Alice och Lägenhetsboende Örgryte-Härlanda. Från 230109 införs ett nytt schema där två behandlingsassistenter bemannar enbart Lägenhetsboende Alice. Detta kommer innebära att daglokalen kan hållas öppen även på helgen. Syftet med detta är att ytterligare öka tryggheten på boendet.

Sedan IVO:s tillsyn inleddes görs striktare bedömningar kring vilka personer som placeras i boendet. Personer med alltför omfattande missbruk eller samsjuklighetsproblematik där det saknas pågående öppenvård hänvisas till boenden med större personaltäthet och högre skalskydd. Utifrån detta har behoven av bemanning bedömts. Bemanning på helgen bedöms vara nödvändigt. Som följd av redan vidtagna åtgärder har det varit lugnare i boendet på kvällstid och därför har ingen justering skett vad gäller bemanning då. Bedömningen är också att det är i de boendes intresse att rikta personalresurser på dagtid så att behandlingsassistenterna kan följa med till beroendevård, sjukvård, frivård, sysselsättning samt kunna medverka vid möte om samordnad individuell plan (SIP). Detta sätt att arbeta får effekter på den övergripande tryggheten och säkerheten i boendet och kvaliteten av de insatser som kan genomföras på dagtid ger och kommer att ge genomslag alla tider på dygnet.

Nedan bemanning är aktuellt från 2023-01-09. Med anledning av ett minskat antal boende samt striktare krav vid inskrivning är trenden gällande tryggheten i boendet positiv. Innan en ytterligare förändring i bemanning blir aktuell behöver en mer djupgående analys göras. Bemanningen och väktarinsatser ska därför utvärderas den 30 april 2023 för att se om det finns behov att förändra bemanningen ytterligare. I kontaktmannasamtalen följs brukarens upplevelse av trygghet och säkerhet i boendet upp och dokumenteras i den enskildes akt. Husmöten är också ett forum där synpunkter om boendet kan lyftas. Under det första kvartalet 2023 kommer resultatet av den nyss genomförda brukarenkäten ligga till grund för utvärderingen, likaså kommer väktarrapporter utgöra ett underlag.

Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
08:00-16:30	10:30-19:00	08:00-16:30	08:00-16:30	08:00-16:30	08:00-16:30	08:00-16:30
8 personer	9 personer	10 personer	9 personer	7 personer	2 personer	2 personer

Väktarinsatser

När verksamheten är obemannad genomförs 3 ronderingar av väktare i tidsintervallet 19:00-07:00 alla dagar i veckan. Vid ronderna går vakten igenom alla trapphus, vindar och källare. Efter ronderna skriver vakten en rapport som följs upp av behandlingsassistenterna varje morgon och genomför åtgärder vid behov. Om brukarna upplever störningar eller otrygghet har de möjlighet att ringa väktaren. Vid behov sätts stationär väktare för att trygga verksamheten nattetid, detta har skett vid två tillfällen sedan augusti 2022.

Kvinnors trygghet och säkerhet

Boende Alice består av egna lägenheter och riktar sig till personer som inte har behov av insatser dygnet runt utan har förmåga till stor självständighet. I samband med att boendet får en förfrågan om en placering görs en riskbedömning där det ställs frågor om det förekommer eller har förekommit någon hotbild mot kvinnan eller om det finns en historik om våld i nära relation. Finns en sådan historik eller risk rekommenderar enhetschefen inte en placering i boendet och återkopplar detta till socialsekreteraren. I stället rekommenderas ett boende med skalskydd. Inför en placering informeras både kvinnan och socialsekreteraren om att boendet erbjuder boende för både kvinnor och män. Om kvinnan uttrycker att detta är otryggt rekommenderas ett boende som enbart vänder sig till kvinnor. Vi ställer också liknande frågor kring män som ska placeras i boendet – får vi kännedom att det förekommit att en man har en känd historik av att utsätta kvinnor för våld i liknande boendemiljö rekommenderas placering i boende med större skalskydd och personaltäthet.

Personal har olika utbildningsnivå men alla har i sin utbildning och/eller yrkesutövning god kännedom om våld i nära relationer. I kontaktmannasamtalen följs brukarens upplevelse av boendet upp både utifrån perspektivet trygghet och säkerhet men även upplevelsen av det stöd som brukaren får. Vi erbjuder kvinnlig kontaktpersonal om kvinnan önskar detta.

Om det skulle framkomma att det finns risk för att en kvinna skulle vara utsatt i boendet under placeringstiden förs en dialog med placerande socialsekreterare om placeringen ska fortgå och om vilka åtgärder som då skulle behövas. Göteborgs stad har flera verksamheter där utsatta kvinnor kan få hjälp och stöd. Medarbetarna stödjer kvinnorna i att upprätta kontakt med dessa verksamheter när det finns behov. Dessa verksamheter kan också bistå personal med råd om hur vi kan eller bör agera och få vägledning om en kvinna befinner sig i en situation där hon är utsatt för relationsvåld.

På varje morgonmöte med personalgruppen tas frågan om trygghet/säkerhet upp som en punkt utifrån vad som framkommer i våktarrapport samt om något inträffat som personal fått kännedom om som behöver följas upp och/eller ageras på där beaktar vi särskilt kvinnors eventuella utsatthet i boendet. Boendet har metodstödsträffar en gång per månad där frågeställningar kring våldsutsatthet kan tas upp. Medarbetarna har också processhandledning 1 gång/månad där kvinnors utsatthet kan beaktas. Under våren planeras ett arbete med brukarinflytande kring trygghet och säkerhet. Kvinnors utsatthet kommer där att särskilt beaktas.

Förvaltningens bedömning

Utifrån de brister som IVO påvisade i sitt beslut den 26 oktober 2022 har en rad åtgärder beslutats och håller på att genomföras för att öka tryggheten och säkerheten för både kvinnor och män. De åtgärder som genomförts när det gäller inskrivningsprocessen innebär att personer med komplex problematik i form av exempelvis samsjuklighet inte längre tas emot i boendet. Sedan i september har boendet varit bemannat även på helgen. Utvärdering av bemanning kommer göras den 30 april 2023 för att se om ytterligare justeringar av bemanningen behöver genomföras.

Boende Alice består av egna lägenheter och riktar sig till personer som inte har behov av insatser dygnet runt utan har förmåga till stor självständighet. Både vid inskrivning och löpande under boendetiden görs riskbedömning avseende våldsutsatthet bland de kvinnor som bor i boendet. Uppstår en situation där bedömningen är att det finns risk för våldsutsatthet initieras en process för att hitta ett nytt boende som är bättre anpassat till behoven. Bedömningen är att medarbetarna har erforderlig utbildning för att kunna se tidiga tecken på om en kvinna är utsatt för våld och kan också stödja kvinnorna till andra stödinsatser som erbjuds utsatta kvinnor i Göteborgs stad.

Beslutet ska skickas till:

Inspektionen för vård och omsorg

Anna Holmqvist

Avdelningschef

Annika Ljungh

Förvaltningsdirektör